C/2025/3978

2025.8.20.

A TANÁCS AJÁNLÁSA

(2025. július 8.)

Dánia gazdaság-, szociális, foglalkoztatás-, strukturális és költségvetési politikájáról

(C/2025/3978)

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 121. cikke (2) bekezdésére és 148. cikke (4) bekezdésére,

tekintettel a gazdaságpolitikák hatékony összehangolásáról és a többoldalú költségvetési felügyeletről, valamint az 1466/97/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2024. április 29-i (EU) 2024/1263 európai parlamenti és tanácsi rendeletre [1] és különösen annak 3. cikke (3) bekezdésére,

tekintettel az Európai Bizottság ajánlására,

tekintettel az Európai Parlament állásfoglalásaira,

tekintettel az Európai Tanács következtetéseire,

tekintettel a Foglalkoztatási Bizottság véleményére,

tekintettel a Gazdasági és Pénzügyi Bizottság véleményére,

tekintettel a szociális védelemmel foglalkozó bizottság véleményére,

tekintettel a Gazdaságpolitikai Bizottság véleményére,

mivel:

Általános szempontok

(1) A 2024. április 30-án hatályba lépett (EU) 2024/1263 rendelet rögzíti, hogy a gazdasági kormányzási keret célkitűzése a rendezett és fenntartható államháztartás, a fenntartható és inkluzív növekedés, valamint a reziliencia reformok és beruházások révén történő előmozdítása, továbbá a túlzott költségvetési hiányok kialakulásának megelőzése. A rendelet értelmében a Tanács és a Bizottság az Európai Unió működéséről szóló szerződésben meghatározott célkitűzésekkel és követelményekkel összhangban többoldalú felügyeletet végez az európai szemeszter keretében. Az európai szemeszter mindenekelőtt az országspecifikus ajánlások megfogalmazását és végrehajtásának felügyeletét foglalja magában. A rendelet továbbá előmozdítja a költségvetési politikával kapcsolatos nemzeti felelősségvállalást, fokozott hangsúlyt helyez a középtávra, emellett hatékonyabb és következetesebb végrehajtást irányoz elő. Minden tagállamnak be kell nyújtania a Tanács és a Bizottság számára egy nemzeti középtávú költségvetési-strukturális tervet, amely a nemzeti jogalkotási ciklus hosszától függően egy négy- vagy ötéves időszak költségvetési, reform- és beruházási kötelezettségvállalásait tartalmazza. Az e tervekben foglalt nettó kiadási [2] pályának meg kell felelnie a rendelet követelményeinek, többek között arra vonatkozóan, hogy az államadósságot a kiigazítási időszak végére megalapozottan csökkenő pályára kell állítani, vagy ilyen pályán kell tartani, vagy annak a bruttó hazai termék (GDP) 60 %-a alatti prudens szinten kell maradnia, továbbá az államháztartási hiányt középtávon a Szerződés által a GDP 3 %-ában meghatározott referenciaérték alá kell csökkenteni, illetve az alatt kell tartani. Amennyiben egy tagállam elkötelezi magát a rendeletben meghatározott kritériumoknak megfelelő releváns reformok és beruházások mellett, a kiigazítási időszak legfeljebb három évvel meghosszabbítható.

(2) Az (EU) 2021/241 európai parlamenti és tanácsi rendelet [3], amely létrehozta a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközt (a továbbiakban: RRF), 2021. február 19-én hatályba lépett. Az RRF reformok és beruházások végrehajtásához nyújt pénzügyi támogatást a tagállamoknak, az Unió által finanszírozott fiskális impulzust biztosítva. A gazdaságpolitikai koordináció európai szemeszterének prioritásaival összhangban az RRF elősegíti a gazdasági és társadalmi helyreállítást, egyúttal fenntartható reformokat és beruházásokat mozdít elő, mindenekelőtt a zöld és a digitális átállás ösztönzése, valamint a tagállamok gazdaságának reziliensebbé tétele terén. Közép- és hosszú távon szintén segít megerősíteni az államháztartás helyzetét, valamint fellendíteni

[1] HL L, 2024/1263, 2024.4.30., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj.

[2] Az (EU) 2024/1263 rendelet 2. cikkének 2. pontjában meghatározott „nettó kiadás”: i. a kamatkiadások, ii. a diszkrecionális bevételi intézkedések, iii. az uniós alapokból származó bevételek által teljes mértékben fedezett, uniós programokkal kapcsolatos kiadások, iv. az Unió által finanszírozott programok társfinanszírozásával kapcsolatos nemzeti kiadások, v. a munkanélküli ellátásokra fordított kiadások ciklikus elemei, valamint vi. az egyszeri és egyéb átmeneti intézkedések nélkül számított kormányzati kiadás.

[3] Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/241 rendelete (2021. február 12.) a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz létrehozásáról (HL L 57., 2021.2.18., 17. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj).

a növekedést és a munkahelyteremtést, javítani az Unión belüli területi kohéziót, és támogatni a szociális jogok európai pillérének további végrehajtását.

(3) A 2023. február 27-én elfogadott (EU) 2023/435 európai parlamenti és tanácsi rendelet ([4]) (a továbbiakban: REPowerEU-rendelet) célja fokozatosan megszüntetni az Unió függőségét az orosz fosszilistüzelőanyag-behozataltól. Ez segít megteremteni az energiabiztonságot és diverzifikálni az Unió energiaellátását, ugyanakkor hozzájárul a megújuló energiaforrások elterjedéséhez, valamint az energiatárolási kapacitások és az energiahatékonyság növeléséhez. Dánia új REPowerEU-fejezettel egészítette ki a nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési tervét olyan kulcsfontosságú reformok és beruházások finanszírozása érdekében, amelyek segíteni fogják a REPowerEU célkitűzéseinek elérését.

(4) Dánia 2021. április 30-án az (EU) 2021/241 rendelet 18. cikkének (1) bekezdésével összhangban benyújtotta nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési tervét a Bizottságnak. Az említett rendelet 19. cikkének megfelelően a Bizottság – az V. mellékletben foglalt értékelési iránymutatásokkal összhangban – értékelte a helyreállítási és rezilienciaépítési terv relevanciáját, eredményességét, hatékonyságát és következetességét. A Tanács 2021. július 13-án elfogadta a Dánia helyreállítási és rezilienciaépítési terve értékelésének jóváhagyásáról szóló végrehajtási határozatát ([5]), amelyet 2023. november 9-én módosított a 18. cikk (2) bekezdése alapján a vissza nem térítendő pénzügyi támogatásra vonatkozó maximális pénzügyi hozzájárulás aktualizálása, valamint a REPowerEU-fejezet beillesztése céljából ([6]). A részletek folyósításának feltétele, hogy a Bizottság – a 24. cikk (5) bekezdésével összhangban – határozatot fogadjon el, amely megállapítja, hogy Dánia kielégítően teljesítette a tanácsi végrehajtási határozatban meghatározott releváns mérföldköveket és célokat. A teljesítés akkor tekinthető kielégítőnek, ha az egyes reformok vagy beruházások korábbi mérföldköveinek és céljainak elérése terén nem történt visszalépés.

(5) A Tanács 2025. január 21-én a Bizottság ajánlása alapján ajánlást fogadott el, amelyben jóváhagyta Dánia nemzeti középtávú költségvetési-strukturális tervét ([7]). Az (EU) 2024/1263 rendelet 11. cikkével és 36. cikke (1) bekezdésének a) pontjával összhangban benyújtott terv a 2025–2028-as időszakra vonatkozik, és a nettó kiadások négy évre vonatkozó maximális növekedési rátája formájában költségvetési korlátozást állapít meg.

(6) A Bizottság 2024. november 26-án az 1176/2011/EU rendelet alapján elfogadta a riasztási mechanizmus keretében készült 2025. évi jelentést, amelyben Dániát nem sorolta azon tagállamok közé, amelyek vonatkozásában részletes felülvizsgálatra van szükség. A Bizottság elfogadta az euroövezet gazdaságpolitikájáról szóló tanácsi ajánlásra vonatkozó ajánlást, valamint a 2025. évi együttes foglalkoztatási jelentésre vonatkozó javaslatot is, amely elemzi a foglalkoztatási iránymutatások és a szociális jogok európai pillérében foglalt elvek végrehajtását. A Tanács 2025. május 13-án elfogadta az euroövezet gazdaságpolitikájáról szóló ajánlást ([8]), 2025. március 10-én pedig az együttes foglalkoztatási jelentést.

(7) A Bizottság 2025. január 29-én közzétette a versenyképességi iránytűt, azaz az EU globális versenyképességének fellendítését célzó, a következő öt évre szóló stratégiai keretet. A versenyképességi iránytű meghatározza a fenntartható gazdasági növekedés három transzformatív tényezőjét: i. innováció; ii. dekarbonizáció és versenyképesség; és iii. biztonság. Az innovációs szakadék megszüntetése érdekében az EU az ipari innováció ösztönzésére, az induló innovatív vállalkozások növekedésének támogatására – például az induló és növekvő innovatív vállalkozásokra vonatkozó uniós stratégiához hasonló kezdeményezések révén –, valamint a mesterséges intelligenciához és a kvantumszámításhoz hasonló fejlett technológiák alkalmazásának előmozdítására törekszik. A zöldebb gazdaság érdekében a Bizottság felvázolta a megfizethető energiára vonatkozó átfogó cselekvési tervet és a tisztaipar-megállapodást, amelyek biztosítják, hogy a tiszta energiára való átállás költséghatékony és a versenyképességet elősegítő maradjon, különösen az energiaigényes ágazatokban, és ösztönözze a növekedést. A túlzott függőségek csökkentése és a biztonság növelése érdekében az Unió eltökélt szándéka, hogy megerősítse a globális kereskedelmi partnerségeket, diverzifikálja az ellátási láncokat, és biztosítsa a kritikus fontosságú nyersanyagokhoz és a tiszta energiaforrásokhoz való hozzáférést. E prioritások megvalósítását olyan horizontális támogató eszközök segítik, mint például a szabályozás egyszerűsítése, az egységes piac elmélyítése, a versenyképesség finanszírozása, a megtakarítási és beruházási unió, a készségek és a minőségi munkahelyek előmozdítása, valamint az uniós szakpolitikák jobb összehangolása. A versenyképességi iránytű igazodik az európai szemeszterhez, biztosítva, hogy a tagállamok gazdaságpolitikája összhangban álljon a Bizottság stratégiai céljaival, így egységes megközelítésbe helyezve a gazdasági kormányzást, amely Unió-szerte előmozdítja a fenntartható növekedést, az innovációt és a rezilienciát.

([4]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2023/435 rendelete (2023. február 27.) az (EU) 2021/241 rendeletnek a helyreállítási és rezilienciaépítési tervekbe beillesztendő REPowerEU-fejezet tekintetében történő módosításáról, valamint az 1303/2013/EU rendelet, az (EU) 2021/1060 rendelet és az (EU) 2021/1755 rendelet, valamint a 2003/87/EK irányelv módosításáról (HL L 63., 2023.2.28., 1. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/435/oj).

([5]) A Tanács végrehajtási határozata (2021. július 13.) Dánia helyreállítási és rezilienciaépítési terve értékelésének jóváhagyásáról (ST 10154/2021).

([6]) A Tanács végrehajtási határozata (2023. november 9.) a Dánia helyreállítási és rezilienciaépítési terve értékelésének jóváhagyásáról szóló, 2021. július 13-i végrehajtási határozat módosításáról (ST 14473/2023).

([7]) A Tanács ajánlása (2025. január 21.) Dánia nemzeti középtávú költségvetési-strukturális tervének jóváhagyásáról (HL C, C/2025/654, 2025.2.10., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/654/oj).

([8]) A Tanács ajánlása (2025. május 13.) az euroövezet gazdaságpolitikájáról (HL C, C/2025/2782, 2025.5.22., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/2782/oj).

(8) 2025-ben a gazdaságpolitikai koordináció európai szemesztere továbbra is az RRF végrehajtásával párhuzamosan valósul meg. A helyreállítási és rezilienciaépítési tervek teljes körű végrehajtása továbbra is elengedhetetlen az európai szemeszter szerinti szakpolitikai prioritások teljesítéséhez, mivel a tervek segítenek hatékonyan kezelni az elmúlt években kiadott releváns országspecifikus ajánlásokban azonosított kihívások összességét vagy jelentős részét. Ezek az országspecifikus ajánlások ugyanúgy relevánsak maradnak az (EU) 2021/241 rendelet 21. cikkével összhangban módosított helyreállítási és rezilienciaépítési tervek értékelésének tekintetében is.

(9) A 2019–2024-es országspecifikus ajánlásokban azonosított releváns kihívásokat is figyelembe véve a 2025. évi országspecifikus ajánlások azokkal a legfontosabb gazdaságpolitikai kihívásokkal foglalkoznak, amelyeket a helyreállítási és rezilienciaépítési tervekben foglalt intézkedések nem kezelnek kielégítően.

(10) A Bizottság 2025. június 4-én közzétette a Dániára vonatkozó 2025. évi országjelentést. Ebben értékelte a releváns országspecifikus ajánlások végrehajtása terén Dánia által elért eredményeket, és számba vette a helyreállítási és rezilienciaépítési terv Dánia általi végrehajtását. Ezen elemzés alapján a Bizottság az országjelentésben azonosította a Dánia előtt álló legsürgetőbb kihívásokat. Emellett a jelentésben a Bizottság értékelte, hogy Dánia milyen eredményeket ért el a szociális jogok európai pillérének végrehajtása, a foglalkoztatásra, a készségekre, valamint a szegénység és a társadalmi kirekesztődés csökkentésére vonatkozó, 2030-ra teljesítendő kiemelt uniós célok elérése, továbbá az Egyesült Nemzetek Szervezete fenntartható fejlődési céljainak megvalósítása terén.

Az elért eredményekről szóló éves jelentés értékelése

(11) A Tanács 2025. január 21-én Dánia esetében a nettó kiadások maximális növekedési rátáira vonatkozóan a következő ajánlást tette: 2025-ben 5,0 %, 2026-ban 5,7 %, 2027-ben 3,8 %, 2028-ban pedig 2,9 %, ami a 2023-as referenciaévhez viszonyítva a következő kumulatív maximális növekedési rátáknak felel meg: 2025-ben 12,6 %, 2026-ban 18,9 %, 2027-ben 23,5 %, 2028-ban pedig 27,1 %. Dánia 2025. április 30-án benyújtotta az elért eredményekről szóló éves jelentését ([9]), amelyben beszámolt a nettó kiadások ajánlott maximális növekedési rátáinak betartásáról, valamint az európai szemeszter keretében tett országspecifikus ajánlásokban azonosított fő kihívások kezelését célzó reformok és beruházások végrehajtásáról. Dániának az elért eredményekről szóló, 2025. évi éves jelentésébe a helyreállítási és rezilienciaépítési terv megvalósítása terén tett előrehaladásról – az (EU) 2021/241 rendelet 27. cikkével összhangban – készített féléves jelentések is beépültek.

(12) Oroszország Ukrajna elleni agressziós háborúja és annak következményei egzisztenciális kihívást jelentenek az Európai Unió számára. A védelmi kiadások gyors és jelentős növelésére irányuló uniós erőfeszítések támogatása érdekében a Bizottság a Stabilitási és Növekedési Paktum nemzeti mentesítési rendelkezésének összehangolt aktiválását ajánlotta, és ezt a javaslatot az Európai Tanács a 2025. március 6-i ülésén üdvözölte. Dánia 2025. április 30-i kérése nyomán a Tanács a Bizottság ajánlása alapján 2025. július 8-án ajánlást fogadott el, amelyben engedélyezte Dánia számára, hogy eltérjen a nettó kiadások ajánlott maximális növekedési rátáitól, és túllépje azokat ([10]).

(13) Az Eurostat által hitelesített adatok ([11]) alapján Dánia GDP-arányos államháztartási többlete a 2023. évi 3,3 %-ról 2024-ben 4,5 %-ra nőtt, míg a GDP-arányos államadósság a 2023. év végi 33,6 %-ról 2024 végére 31,1 %-ra mérséklődött. A Bizottság számításai szerint ezek a fejlemények 2024 vonatkozásában a nettó kiadások 3,3 %-os növekedésének felelnek meg. Az elért eredményekről szóló éves jelentésben Dánia a nettó kiadások 2024. évi növekedését 5,1 %-ra becsüli. A Bizottság becslései szerint a nettó kiadások növekedési rátája alacsonyabb volt az elért eredményekről szóló éves jelentésben foglaltaknál. A Bizottság számításai és a nemzeti hatóságok becslései közötti különbség annak tudható be, hogy a munkanélküli ellátásokra fordított kiadások ciklikus összetevőjének Bizottság által becsült értéke magasabb. A különbözet módszertani különbségekkel magyarázható, mivel Dánia nem a munkaerő-felmérésből származó adatokra támaszkodó nemzeti módszert alkalmaz (az általánosan elfogadott módszer helyett). A Bizottság becslései alapján a nemzeti és az uniós finanszírozású kiadásokat egyaránt magában foglaló költségvetési irányvonal ([12]) 2024-ben restriktív volt, a GDP 0,5 %-ának megfelelő mértékben.

([9]) Az elért eredményekről szóló 2025. évi jelentések a következő internetcímen érhetők el: https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/stability-and-growth-pact/preventive-arm/annual-progress-reports_en

([10]) A Tanács ajánlása (2025. július 8.) a nettó kiadásoknak a Tanács által az (EU) 2024/1263 rendelet alapján meghatározott maximális növekedési rátájától való eltérés Dánia számára történő engedélyezéséről (A nemzeti mentesítési rendelkezés aktiválása) (HL C, C/2025/3963, 2025.8.20., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/3963/oj).

([11]) Eurostat – Euromutatók, 2025.4.22.

([12]) A költségvetési irányvonal az államháztartás mögöttes költségvetési pozíciójában bekövetkezett éves változás mérőszáma. Mind a nemzeti finanszírozású, mind az uniós költségvetésből finanszírozott költségvetési politikákból eredő gazdasági impulzus értékelésére irányul. A költségvetési irányvonal i. a középtávú potenciális növekedés és ii. a diszkrecionális bevételi intézkedéseket nem tartalmazó elsődleges kiadások változása közötti különbözetként mérhető, de az elsődleges kiadások tartalmazzák a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből és más uniós alapokból nyújtott vissza nem térítendő támogatások (grants) által finanszírozott kiadásokat.

(14) Az elért eredményekről szóló éves jelentés szerint a Dánia költségvetési előrejelzéseit alátámasztó makrogazdasági forgatókönyv 2025-ben a reál-GDP 2,3 %-os növekedésével számol, míg a HICP-infláció 2025-ben várhatóan 2,0 % lesz. A Bizottság 2025. tavaszi előrejelzése szerint a reál-GDP 2025-ben 3,6 %-kal, 2026-ban pedig 2,0 %-kal nő, a HICP-infláció pedig 2025-ben 1,6 %, 2026-ban pedig 1,5 % lesz.

(15) Az elért eredményekről szóló éves jelentés szerint az államháztartási többlet 2025-ben várhatóan a GDP 0,8 %-ára, míg a GDP-arányos államadósság 2025 végére 30,0 %-ra csökken. Ezek a fejlemények azt jelentik, hogy a nettó kiadások 2025-ben 8,2 %-kal nőnek. A Bizottság 2025. tavaszi előrejelzése 2025-re a GDP 1,5 %-ának megfelelő államháztartási többlettel számol. A többlet 2025-ös csökkenése főként a nemzeti finanszírozású nettó elsődleges kiadások, köztük a védelmi kiadások növekedését, és a bevételek, többek között a nyugdíjalapok hozamadójából származó bevétel csökkenését tükrözi. A Bizottság számításai szerint ezek a fejlemények 2025 vonatkozásában a nettó kiadások 10,0 %-os növekedésének felelnek meg. Ezek az előrejelzések azért tartalmaznak magasabb értékeket a nettó kiadások növekedésére vonatkozóan, mint az elért eredményekről szóló éves jelentés, mivel eltérő feltételezések vonatkoznak a munkanélküli ellátásokra fordított kiadások ciklikus összetevőjére és a bázishatásokra. A Bizottság és a Dánia által előre jelzett államháztartási többlet közötti különbség abból adódik, hogy az államháztartási kiadások Bizottság által becsült értéke alacsonyabb, különösen a védelmi kiadások tekintetében, ahol a kiadási profilt még nem határozták meg teljes mértékben. A Bizottság becslései alapján a nemzeti és az uniós finanszírozású kiadásokat egyaránt magában foglaló költségvetési irányvonal 2025-ben expanzív lesz, a GDP 2,6 %-ának megfelelő mértékben. A GDP-arányos államadósság 2025 végére várhatóan 29,7 %-ra csökken.

(16) A Bizottság 2025. tavaszi előrejelzése szerint a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből származó vissza nem térítendő támogatásokból finanszírozott államháztartási kiadások nagysága 2025-ben a GDP 0,0 %-a lesz, szemben a 2024. évi kevesebb mint 0,1 %-kal. A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz vissza nem térítendő támogatásaival finanszírozott kiadások magas színvonalú beruházásokat és termelékenységnövelő reformokat tesznek lehetővé anélkül, hogy közvetlen hatást gyakorolnának Dánia államháztartási egyenlegére vagy államadósságára.

(17) Dánia védelmi célú államháztartási kiadásai 2021-ben a GDP 1,2 %-át, 2022-ben a GDP 1,2 %-át, 2023-ban pedig a GDP 1,8 %-át tették ki ([13]). A Bizottság 2025. tavaszi előrejelzése szerint a védelmi kiadások 2024-ben a GDP 2,1 %-át, 2025-ben pedig a GDP 3,0 %-át teszik ki. Ez 2021-hez képest GDP-arányosan 1,8 százalékpontos növekedésnek felel meg. A nemzeti mentesítési rendelkezés aktiválása által érintett időszak (2025–2028) lehetővé teszi Dánia számára, hogy felülvizsgálja a kormányzati kiadások prioritási sorrendjét vagy növelje az államháztartási bevételeket annak érdekében, hogy a védelmi kiadások tartós megemelése középtávon ne veszélyeztesse a költségvetési fenntarthatóságot.

(18) A Bizottság 2025. tavaszi előrejelzése szerint Dániában a nettó kiadások 2025-ben várhatóan 10,0 %-kal, 2024-ben és 2025-ben pedig összesen 13,6 %-kal nőnek. A Bizottság 2025. tavaszi előrejelzése alapján Dánia nettó kiadásainak növekedése 2025-ben várhatóan meghaladja az ajánlott maximális növekedési rátát, éves szinten a GDP 2,1 %-ának megfelelő eltérést ([14]) eredményezve. A 2024. és 2025. évet együtt vizsgálva a nettó kiadások kumulatív növekedési rátája is várhatóan meghaladja az ajánlott maximális növekedési rátát, ami GDP-arányosan 0,5 %-os eltérésnek felel majd meg. Mindazonáltal az előre jelzett eltérés a védelmi kiadásokra vonatkozó jelenlegi előrejelzések alapján a nemzeti mentesítési rendelkezés által biztosított rugalmasságon belül van.

(19) Az elért eredményekről szóló éves jelentés nem tartalmaz a 2025 utáni időszakra vonatkozó költségvetési előrejelzéseket. Az előrejelzés zárónapján ismert szakpolitikai intézkedések alapján a Bizottság 2025. tavaszi előrejelzése 2026-ra a GDP 0,6 %-ának megfelelő államháztartási többletet valószínűsít. A többlet 2026-os csökkenése főként a kiadások – egyebek mellett a védelmi kiadások – növekedését tükrözi. Ezek a fejlemények azt jelentik, hogy a nettó kiadások 2026-ban 5,4 %-kal nőnek. A Bizottság becslései alapján a nemzeti és az uniós finanszírozású kiadásokat egyaránt magában foglaló költségvetési irányvonal 2026-ban expanzív lesz, a GDP 0,7 %-ának megfelelő mértékben. A GDP-arányos államadósság a Bizottság szerint 2026 végére várhatóan 29,4 %-ra csökken.

A legjelentősebb szakpolitikai kihívások

(20) Az (EU) 2021/241 rendelet 19. cikke (3) bekezdésének b) pontjával és V. mellékletének 2.2. kritériumával összhangban a helyreállítási és rezilienciaépítési terv 2026-ig végrehajtandó, egymást kölcsönösen erősítő reformok és beruházások széles körét tartalmazza. Ezek várhatóan segítenek hathatósan kezelni a releváns országspecifikus ajánlásokban azonosított kihívások mindegyikét vagy jelentős részét. A REPowerEU-fejezetet is tartalmazó helyreállítási és rezilienciaépítési terv e szoros időkereten belüli eredményes végrehajtása kulcsfontosságú ahhoz,

([13]) Eurostat, government expenditure by classification of functions of government (COFOG) (Kormányzati kiadások a kormányzati funkciók osztályozása (COFOG) szerint). A COFOG és a NATO fogalommeghatározásai közötti módszertani különbségek miatt a COFOG meghatározásán alapuló kiadások eltérhetnek a NATO meghatározásán alapuló kiadásoktól.

([14]) 2026-tól ezek az összegek az (EU) 2024/1263 rendelet 22. cikkében létrehozott kontrollszámlán jelennek meg.

hogy a zöld és a digitális átállás nyomán – a társadalmi méltányosság biztosítása mellett – javuljon Dánia hosszú távú versenyképessége. A NextGenerationEU – A 2026-ig tartó út című, 2025. június 4-én elfogadott bizottsági közlemény egyértelművé teszi az eszköz lezárására alkalmazandó ütemtervet, és annak érdekében, hogy 2026. augusztus 31-ig a lehető legtöbbet ki lehessen hozni a végrehajtásból, iránymutatást nyújt a tagállamoknak többek között arra vonatkozóan, hogy miként egyszerűsíthetik tovább helyreállítási és rezilienciaépítési terveiket, meghatározza, hogy milyen főbb lehetőségeket mérlegelhetnek azok felülvizsgálatakor, és hangsúlyozza, hogy az utolsó kifizetési kérelmek 2026-ban történő benyújtása előtt gondos közös tervezésre van szükség. A helyreállítási és rezilienciaépítési terv sikeres végrehajtásához alapvető fontosságú a helyi és regionális hatóságok, a szociális partnerek, a civil társadalom szereplői és más releváns érdekelt felek szisztematikus bevonása a széles körű felelősségvállalás biztosítása érdekében.

(21) Dániában felgyorsult a kohéziós politikai programok, azaz az Európai Regionális Fejlesztési Alapból (ERFA), az Igazságos Átmenet Alapból (IÁA) és az Európai Szociális Alap Pluszból (ESZA+) nyújtott támogatásokból finanszírozott programok végrehajtása. Továbbra is törekedni kell a programok gyors végrehajtására, ugyanakkor ügyelni kell a gyakorlati hatásuk maximalizálására is. Dánia a kohéziós politikai programjai keretében már jelenleg is tesz lépéseket a versenyképesség javítása és a növekedés fellendítése – és ezzel egyidejűleg a társadalmi kohézió fokozása – érdekében. Ugyanakkor van még lehetőség a munkaerő továbbképzésére és a regionális versenyképesség javítására, egyúttal figyelembe véve a városi és vidéki térségek közötti egyenlőtlenségeket. Az (EU) 2021/1060 rendelet 18. cikkével összhangban Dániának a kohéziós politikai alapok félidős felülvizsgálatának részeként felül kell vizsgálnia az egyes programokat, figyelembe véve többek között a 2024. évi országspecifikus ajánlásokban azonosított kihívásokat. A Bizottság 2025. április 1-jén elfogadott javaslata ([15]) értelmében 2025. március 31. utánra tolódott az a határidő, amelyen belül az egyes programok tekintetében esedékes félidős felülvizsgálat eredményeinek értékelését be kell nyújtani. A javaslat emellett rugalmassági mechanizmusokat biztosít a programok végrehajtásának felgyorsításához, továbbá ösztönzőket ad a tagállamoknak ahhoz, hogy forrásokat különítsenek el öt, uniós szinten kiemelt stratégiai területre – nevezetesen a stratégiai technológiai versenyképességre, a védelemre, a lakhatásra, a vízgazdálkodás rezilienciájára és az energetikai átállásra –, valamint a kiemelt ágazatokban a készségekbe történő beruházásokra, továbbra is a legkiszolgáltatottabb helyzetben lévő személyekre összpontosítva az ESZA+ programokban.

(22) A Stratégiai Technológiák Európai Platformja (STEP) lehetőséget kínál az egyik legfontosabb uniós stratégiai prioritásba történő beruházásra, és ezáltal az EU versenyképességének fokozására. A STEP végrehajtása 11 meglévő uniós alap keretében valósul meg. A tagállamok az InvestEU programhoz is hozzájárulhatnak a kiemelt területeken megvalósuló beruházások támogatása céljából. Dánia optimális módon élhetne az ezen kezdeményezések nyújtotta lehetőségekkel a kritikus technológiák – többek között a tiszta és erőforrás-hatékony technológiák – fejlesztésének vagy gyártásának támogatására.

(23) A helyreállítási és rezilienciaépítési terv és más uniós alapok által kezelt gazdasági és társadalmi kihívásokon túlmenően Dániának hatékonyan kezelnie kell a fennmaradó kihívásokat, amelyek az innovációval és a növekedéssel, a gazdaság dekarbonizációjával és fenntarthatóságával, a készséghiánnyal és a strukturális munkaerőhiánnyal, valamint a lakhatással kapcsolatosak.

(24) A dániai termelékenység a legmagasabbak közé tartozik az EU-n belül. Azonban egyre szélesebb a termelékenységi szakadék a nagyvállalatok, illetve a kis- és középvállalkozások (kkv-k) között. Ez a technológiai fejlődés terjedési üteme tekintetében fennálló hiányosságokra utal. Emellett a K+F-beruházások néhány nagyvállalatnál összpontosulnak. A technológiák terjedésének megkönnyítése, valamint a nagy- és kisvállalkozások és a kutatóintézetek közötti együttműködés fokozása – különösen a növekvő potenciállal rendelkező ágazatokban, például a kvantuminformatika, az űrtechnológiák és a védelem terén – lehetőséget kínál több vállalat kutatási és innovációs tevékenységekbe való bevonására és mérettől függetlenül minden vállalkozás termelékenységének növelésére. A közelmúltbeli haladás ellenére a kockázati tőkéhez és a magántőkéhez jutás javítása az első nyilvános részvénykibocsátás keretfeltételeinek fejlesztésével együtt elősegítheti az innovatív vállalkozásokba történő befektetések élénkítését és a tevékenységek léptékváltásának támogatását.

(25) Dánia ambiciózus éghajlat-politikai és energetikai célok elérése mellett kötelezte el magát. Az ország élen jár a nettó zéró technológiák – különösen a szélenergia-, valamint a szén-dioxid-leválasztási és -tárolási technológiák – elterjesztésében és gyártásában. Dánia villamosenergia-termelési szerkezetén belül kimagasló a megújuló energiaforrások elterjedtségi aránya: 2024-ben Dánia a villamos energia 88 %-át állította elő megújuló energiaforrásokból, ebből a szélenergia 58 %-ot tett ki. Ezen eredmények ellenére nem keltették fel a fejlesztők érdeklődését azok a közelmúltbeli közbeszerzési eljárások, amelyek az Északi-tengeren megvalósítandó további legalább 3 gigawatt tengeri szélenergia-kapacitásra irányultak, aminek következtében törölték a dán felségvizeken megvalósítandó további 3 gigawatt tengeri szélenergia-kapacitásra irányuló közbeszerzési eljárásokat. Ez rávilágít arra, hogy az

([15]) Javaslat – AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS RENDELETE az (EU) 2021/1058 és az (EU) 2021/1056 rendeletnek a félidős felülvizsgálat keretében egyes stratégiai kihívások kezelésére irányuló egyedi intézkedések tekintetében történő módosításáról – COM (2025) 123 final.

ágazatban működő vállalatoknak támogató környezetre van szüksége, és esetlegesen a pályázati feltételeket is át kell alakítani. Ezzel összefüggésben 2025. május 19-én bejelentették a három tengeri szélerőműparkra vonatkozó pályázati keretekről szóló politikai megállapodást, amelynek értelmében a jövőbeni, legalább 3 GW tengeri szélenergia-többletkapacitásra vonatkozó közbeszerzési eljárások keretében állami támogatáshoz lehet jutni. Emellett Dánia számára előnyös lenne, ha gyorsan végrehajtaná a Nemzeti Energiaválság-kezelő Csoport (NEKST) ajánlásait a szél- és napenergia-termelő létesítmények szárazföldi telepítésére vonatkozó engedélyezési és igazgatási eljárások észszerűsítése és felgyorsítása érdekében.

(26) A villamos energia az ország végsőenergia-fogyasztásának megközelítőleg egyötödét tette ki 2023-ban, és ez a részarány viszonylag stabil volt az elmúlt évtized során. Mivel Dánia villamosenergia-termelési szerkezetében magas a megújuló energiaforrások aránya, jelentős potenciál rejlik az ágazatok további villamosításában, ami elősegítheti a teljes üvegházhatásúgáz-kibocsátás csökkentését, és lehetővé teheti, hogy a fogyasztók élvezzék a megfizethető megújulóenergia-termelés előnyeit. A villamos energia iránti megnövekedett belföldi kereslet szintén megerősíti, hogy hosszú távon üzletileg megalapozott a fejlesztők számára a megújulóenergia-kapacitás bővítése, ami tovább élénkítheti a beruházást és a növekedést a tisztaenergia-ágazatban. A villamosítás és a megújuló energia elterjedtségének növelése érdekében korszerűsíteni kell a villamosenergia-hálózatot, és elő kell mozdítani a tiszta rugalmassági megoldások – például a tárolás, az elosztott megújulóenergia-termelés és a keresletoldali válasz – alkalmazását a keresleti és a kínálati oldalon egyaránt. A NEKST tematikus munkacsoportja 2024 decemberében ajánlásokat adott ki a villamosenergia-hálózat bővítésének felgyorsításáról. Ezen ajánlások egy részéről politikai megállapodás született, amely három olyan területet jelöl meg, ahol egyszerűsíteni lehetne a villamosenergia-infrastruktúrára vonatkozó engedélyezési eljárásokat. Noha a megállapodásban foglalt kötelezettségvállalások előrelépést jelentenek, még több NEKST-ajánlás mielőbbi végrehajtása továbbra is meghatározó jelentőségű annak biztosításához, hogy a hálózatkezelés nagyobb beépített megújulóenergia-kapacitás és megnövekedett villamosenergia-kereslet tekintetében ki tudja elégíteni a jövőbeli igényeket. Ami a rugalmasságot illeti, Dánia jobban előtérbe helyezhetné a végső fogyasztók tulajdonában lévő energiatárolást, továbbá piaci részvételt az elosztott energiaforrások, valamint a kiegyenlítő és a rugalmassági szolgáltatások terén.

(27) A dán mezőgazdasági ágazat az egyik fő forrását képezi az ország azon üvegházhatásúgáz-kibocsátásainak, amelyek a közös kötelezettségvállalási rendelet ([16]) hatálya alá tartoznak. Az intenzív mezőgazdasági gyakorlatok túlzott tápanyag-kimosódást és -elfolyást is okoznak a földeken, ami súlyos következményekkel jár a talaj egészségére, valamint a vízi és tengeri ökoszisztémákra nézve. Az agrár-élelmiszeripari ágazat fenntarthatóbbá tétele ezért kulcsfontosságú az éghajlat-politikai célkitűzések eléréséhez, valamint a leromlott biológiai sokféleség és ökoszisztémák helyreállításához. 2024. november 18-án a kormány a legtöbb ellenzéki párttal széles körű politikai megállapodást kötött a „zöld Dániáról”. A megállapodásban foglalt intézkedések – amelyeket Dánia közös agrárpolitikára vonatkozó stratégiai terve, valamint helyreállítási és rezilienciaépítési terve szerinti egyéb kezdeményezések egészítenek ki – a fenntartható földhasználat és -gazdálkodás javítására irányulnak az országban. Az elfogadott intézkedések mielőbbi végrehajtása és bevezetése immár döntő fontosságú a megállapodásban meghatározott ambiciózus éghajlat-politikai és környezetvédelmi célkitűzések eléréséhez, valamint a versenyképesség és a társadalmi méltányosság biztosításához.

(28) A közelmúltbeli erőfeszítések ellenére Dánia továbbra is kihívásokkal néz szembe az erősebb körforgásos gazdaságra való átállás és hulladékgazdálkodási politikák fejlesztése tekintetében. Az Eurostat rendelkezésre álló legfrissebb adatai szerint ebben az országban a második legmagasabb az egy főre jutó élelmiszer- és települési hulladék mennyisége az EU-n belül, a körforgásos anyagfelhasználási arány és a települési hulladék újrafeldolgozási aránya pedig változatlanul az uniós átlag alatt van, és nincs egyértelmű jele javuló tendenciának. Előrelépést jelent, hogy Dánia a legtöbb településén valamennyi hulladékáram tekintetében külön gyűjtési rendszert vezet be, és 2025 januárjától szigorúbb kereskedelmi hulladékgazdálkodási szabályokat érvényesít. Emellett Dánia körforgásos gazdaságra vonatkozó 2021. évi cselekvési terve számos hulladékmegelőzési és -gazdálkodási intézkedést tartalmaz a teljes körforgásos értéklánc mentén. Azonban további intézkedésekre van szükség, különösen a hulladéktermelés és -égetés visszaszorítása, a nemzeti távfűtési rendszerekben a hulladékégetés környezetbarátabb hőtermelési forrásokkal való felváltása, valamint az e-hulladék gyűjtési és újrafeldolgozási arányának növelése érdekében.

(29) A dán munkaerőpiac feszes, és némi készséghiány és strukturális munkaerőhiány jellemzi, ami visszafoghatja a foglalkoztatást és a növekedést. A készséghiány különösen széles körű bizonyos egészségügyi szakmákban, az IKT-szakemberek, valamint az építőipar és más – többek között a zöld átálláshoz kötődő – ágazatok munkavállalói körében. E hiány kezelése szempontjából előnyös volt Dánia számára a külföldi munkavállalók elmúlt években tapasztalt beáramlása. E készséghiány leküzdését illetően további haladást lehetne elérni az oktatás és képzés terén a végzettség megszerzése tekintetében fennálló egyenlőtlenségek eredményes orvoslásával. A korai iskolaelhagyók

([16]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2023/857 rendelete (2023. április 19.) a Párizsi Megállapodásban vállalt kötelezettségek teljesítése érdekében a tagállamok által 2021-től 2030-ig kötelezően teljesítendő, az éghajlatpolitikai fellépéshez hozzájáruló éves üvegházhatásúgázkibocsátás-csökkentések meghatározásáról szóló (EU) 2018/842 rendelet, valamint az (EU) 2018/1999 rendelet módosításáról (HL L 111., 2023.4.26., 1. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/857/oj).

aránya az elmúlt években nőtt, és jelenleg meghaladja az uniós átlagot. E tendencia megfordítása a munkaerő-kínálat növekedéséhez és akár a készséghiány enyhüléséhez is vezethet.

(30) Az elmúlt években a nonprofit lakások építése elmaradt a tervektől. A jelentős építési költségek, a saját lakások magas árai és a szigorúan szabályozott bérleti piacok miatt a nagyobb városi térségekben állandósult a hiány a megfizethető lakásokból, és hosszúvá vált várakozási idő a nonprofit lakások esetében. Részben ennek eredményeként a háztartások jelentős hányada – köztük sok egyedül élő fiatal – magas lakhatási költségekkel szembesül. A nonprofit lakások építése élénkülhetne, ha az építési költségek felső határa nagyobb összhangban lenne a piaci árakkal,

AJÁNLJA, hogy Dánia 2025-ben és 2026-ban hozzon intézkedéseket a következők szerint:

1. Az Európai Tanács 2025. március 6-i következtetéseivel összhangban – az adósságfenntarthatóság biztosítása mellett – összességében növelje a védelmi és biztonsági kiadásokat és fokozza az általános védelmi készültséget. Igazodjon a Tanács által a nettó kiadásokra vonatkozóan 2025. január 21-én ajánlott maximális növekedési rátákhoz, egyúttal éljen a nemzeti mentesítési rendelkezés alapján a védelmi kiadások növelése érdekében biztosított engedménnyel

2. Tekintettel az (EU) 2021/241 rendelet szerinti reformok és beruházások időszerű végrehajtására alkalmazandó határidőkre, biztosítsa a REPowerEU-fejezetet is magában foglaló helyreállítási és rezilienciaépítési terv hatékony végrehajtását. Gyorsítsa fel a kohéziós politikai programok (ERFA, IÁA, ESZA+, KA) végrehajtását, adott esetben építve a félidős felülvizsgálat által kínált lehetőségekre. A versenyképesség javítása érdekében optimálisan vegye igénybe az uniós eszközöket, többek között az InvestEU program és a Stratégiai Technológiák Európai Platformja által biztosított lehetőségeket.

3. Kezelje a nagyvállalatok és a kisvállalkozások közötti termelékenységi szakadékot azzal, hogy támogatja a kkv-kat az innovációban és új technológiák bevezetésében, különösen a növekvő potenciállal rendelkező ágazatokban. Lendítse fel a vállalkozásokat a kockázati tőkéhez és a magántőkéhez jutás javításával és az első nyilvános részvénykibocsátás keretfeltételeinek fejlesztésével.

4. Csökkentse a fosszilis tüzelőanyagoktól való függőséget a tiszta és hatékony energiatermelés és -felhasználás támogatásával, valamint az ágazatok villamosításának felgyorsításával. Kezelje a növekvő keresletet és rugalmassági igényeket azzal, hogy ösztönző feltételeket teremt a villamosenergia-hálózat átviteli és elosztási szinten szükséges korszerűsítéséhez, valamint előtérbe helyezi a keresletoldali választ, az energiatárolást és más tiszta rugalmassági megoldásokat. A tervezett intézkedésekkel összhangban csökkentse a mezőgazdasági és gazdálkodási tevékenységek intenzitását.Erősítse a körforgásos gazdaságot és a hulladékgazdálkodási politikákat a hulladékképződés megelőzésének, valamint a települési és egyéb hulladék újrafelhasználásának előmozdításával, az újrafeldolgozási arányok növelésével, az élelmiszer-pazarlás visszaszorításával, valamint a települési hulladék hőtermelés céljából történő elégetéséről tisztább energiaforrások használatára való áttéréssel.

5. Kezelje a készséghiányt a munkaerőpiaci igények kielégítése érdekében, többek között az oktatás és képzés terén a végzettség szerzése tekintetében fennálló egyenlőtlenségek leküzdésére, valamint a zöld és a digitális átálláshoz szükséges készségek átadásának és elsajátításának biztosítására irányuló intézkedések fokozásával. Hajtson végre intézkedéseket a lakhatás megfizethetőbbé tétele érdekében.

Kelt Brüsszelben, 2025. július 8-án.

a Tanács részéről

az elnök

S. LOSE